

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

3. De causis cessationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

detur, quia de iure, & per se, in pueritia illis erat tribuendum. Confirmatio etiam concedi potest; quia est quedam Baptismi perfectio: sicuti tradunt Sayrus, Henric, Bonac. Suar. Layman. & alij locis allegatis. Penitentia omnibus moribus concedenda est propter eius necessitatem, ut habetur in *suprad. cap. non est vobis*. An vero sanis sit ministranda? non est ita certum. Probabile est extendi ex benigna Ecclesie interpretatione, nam cum difficile sit aduatum contritione iustificari, non est credendum voluisse piam matrem Ecclesiam suos fideles hoc tam salutarium remedio, & ad iustificationem necessariam priuare. Sicuti docet Couarruu. *dist. 2. p. 8. num. 7. vers. vbi cumque*. Henric lib. 13. cap. 53. num. 4. Sayrus cap. 19. num. 8. Bonac. *p. 3. num. 5. Coninch. disp. 17. dub. 7. num. 82*. Suar. Auila, Layman. *locis citatis*. Deinde Matrimonium absque solemnitate nuptiali contrahi potest, nam esto sacramentum sit, quia tamen fundatur in humano contractu ex vi cessationis, sicut neque ex interdicto prohibetur, ut docet Sayrus libro 1. capite 19. numero 12. Henriquez cap. 53. numero 4. Suar. *disp. 39. sect. 2. num. 27*. Quapropter sacramentum Ordinis, Eucharistia sanis, & extrema Unctio infirmis tempore cessationis, sicuti tempore interdicti denegantur, vt aduertunt Doctores relati. Omnia tamen sacramenta quae eo tempore ministrari licent administranda sunt cum suo ritu, & solemnitate debita. Sicuti notant Sayrus. Suar. Bonac. Layman. & alij locis allegatis. Vnde licitum est hebdomada sancta, si cessatio perseveret consecrare Chistma, & benedicere oleum; quia haec necessaria sunt pro ministracione solemnium Baptismi, & Confirmacionis. Sicuti aduertunt Henric. lib. 13. cap. 53. n. 4. Nauarr. cap. 27. num. 178. Sayr. lib. 5. cap. 19. num. 7. Suar. *disp. 39. sect. 2. num. 8. & 22*. Bonac. *disp. 5. p. 3. num. 5. & seq.*

Tertius effectus cessationis enumerari solet praeterea Ecclesiae sepulturae. Et quidem si cessatio interdictum supponat, vt ferè semper contingit, non est dubium ratione interdicti hanc secum ferre priuationem. Verum si cessatio per se sumatur, valde probabile cenfeo hunc effectum non habere, quia sepultura Ecclesiastica, vt superius dixi sub officio diuini non comprehenditur: ac cessationi solum diuinorum priuatio, vt effectus annectitur ex *cap. non est vobis de Sponsalibus*, neque vllibi cautum est hanc sepulturae priuationem illi conuenire. Non igitur asserenda est, ideoque possunt spectato iuris rigore non solum Clerici (de quibus ferè omnes Doctores conueniunt) sed etiam laici tempore cessationis emeterio, vel Ecclesia sepeliri abique diuinorum officiorum solemnitate. Vt tradit Suar. *disp. 39. sect. 2. num. 34*. Coninch. *disp. 17. dub. 7. n. 84*. Bonac. *t. 1. disp. 6. p. 1. n. 8*. Faul. Layman. *lib. 5. tract. 5. p. 4. cap. 6. n. 3. vers. denique*.

§. III.

De causis cessationis.

- 1 Qui possint cessationem indicere & quod sit eius subiectum, & causa finalis.
- 2 Causa materialis ob quam cessatio imponitur debet esse grauisissima.
- 3 Inuitida est cessatio non seruatis conditionibus praescriptis in cap. 1. de sentent. excomm. in 6.
- 4 Postea cessatione si infra mensem partes non se composuerint Romam mittendum est.
- 5 Aliae conditiones seruandae sunt pro cessatione posita à Capitulo.
- 6 Praedictas conditiones non tenetur Capitulum obseruare tempore Sedis vacantis, si per Vicarium à se electum cessationem imponat.
- 7 Referuntur poena Capitulo imposta non seruanti praedictas conditiones.
- 8 Quod dictum est de cessatione imposta à Capitulo, dicendum est de cessatione imposta ab Episcopo, alioque Praelato.
- 9 Causam cessationi praebens ad qua obligetur.

Causam materialem, seu subiectum cessationis constat esse locum, seu personas in ordine ad locum, quibus prohibent diuina ibidem celebrare. Efficiens causa est qui cessationem indicit, qui necessariò habere debet iurisdictionem in foro externo, ea autem gaudens cessationem indicere potest. Sicuti excommunicare, suspendere, & interdicere. Cui enim potestas ferendi has censuras competit, competit etiam potestas ferendi cessationem. Quapropter ex proprio officio Episcopis, aliisque iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus, & Capitulo Sede vacante haec potestas inest. Vt colligitur ex *cap. si canonici de officio ordinari. lib. 6*. Et ibi Glossa verbo *cessare*. Capitulo vero Sede non vacante hanc neque cessationem indicare, nisi ex privilegio, aut consuetudine recepta: vt colligitur ex *dicto cap. si canonici*, & tunc non nisi ex consensu Episcopi, & conuocatis omnibus capitularibus etiam absentibus, sicuti fit ad ele-

ctionem, vt colligitur ex *cap. irrefragabili de officio ordinarij, & cap. si canonici. Cap. quomodo eodem tit. in 6*. Et notant Sotus in 4. d. 22. q. 3. art. 2. conclus. 3. Couarruu. in *cap. aima 2. §. 2. numero 6*. Henric. lib. 13. cap. 53. num. 1. Sayr. lib. 5. cap. 18. num. 5. Finalis causa conlequenda per cessationem est rebelles, & inobedientes coercere, & à delicto parato remouere. Causa verbò formalis, seu modus ferendi cessationem, & causa propter quam ferenda est praescribitur in *cap. irrefragabili §. ceterum de officio ordinarij, & cap. si canonici. Cap. quomodo eodem tit. in 6*. Qui Textus est loquantur de cessatione imposta à Capitulo; Doctores referendi ad quancunque cessationem extendunt.

Causa materialis, seu delictum ad cuius emendationem ferenda est cessatio, debet esse eius qualitaris, vt adaequetur dantis ex cessatione prouenientibus, quae cum grauisima sit, grauisimum delictum exigunt. Et praeterea debet esse delictum notorium, & manifestum notoritate facti, vt eius scandalo possit cessatio occurrere. Neque in contrarium stare potest consuetudo vtopè irrationalis, & in grauum Ecclesiae cedens. Sic dicit Syluest. verbo *irrefragabili. n. 1*. Sotus in 4. d. 22. q. 3. art. 2. conclus. 3. Henric. lib. 13. cap. 53. num. 1. Sayr. lib. 5. thesauri, cap. 18. num. 12. Suar. *disp. 39. sect. 2. n. 4. & 7*. Auila 6. p. disp. 2. dub. 2. condit. 1. & seq. Coninch. d. 17. dub. 7. n. 87. Bonac. t. 1. d. 6. de cess. p. 1. m. 1. Galpar. Hurtado de cess. difficult. 3. n. 59. & colligitur ex *cap. irrefragabili de officio ordinarij. Et cap. si canonici. Cap. quomodo eodem tit. in 6*. Insuper haec causa propterquam imponitur exprimi debet instrumento publico per Tabellionem, seu alius parentibus literis sigillo authentico munitis, quae debent tradi ei contra quem cessatio indicitur. Sicuti cautur in *suprad. cap. si canonici*. Praeterea debet prius delinquens moueri, an satisfacionem, & emendationem praestare velit. Non enim cessatio quae grauisima pena est, iudici potest nisi pro contumacia vt manifestè colligitur ex *d. cap. quomodo*.

Haec conditiones ferè sunt eiusdem rationis, ac illae quae praescribuntur in *cap. 1. de sentent. excommunicat. in 6*. pro qualibet censura ferenda. An vero aliqua ex his delictibus nulla sit cessatio; variant Doctores. Nam Suar. *disp. 39. sect. 2. num. 8. & 11*. esto ex stimer in qualibet cessatione haec conditiones obseruandas esse, ac affirmat id eorum delictum cessationem non fore irritam, sed inultam tantum. Solum de monitione asserit esse necessariam, eam scilicet quae sufficeret ad notitiam habendam de cessatione imponenda, quaeque ad valorem cuiuscunque censuræ requisita foret; non autem quod fiat tali tempore, & modo, quo praetribitur in *dicto cap. quomodo*. Et reddit rationem, quia in *hoc cap. & cap. si canonici* non redditur nulla sententia, & alioquin ex iure ipso notitiam praedictarum conditiones pro valore cessationis non requiruntur. Vt Coninch. *disp. 17. dub. 7. num. 90*.

Ceterum verius cenfeo ex defectu cuiuscunque conditionis ex superius enumeratis inualidam esse cessationem huc impostam à Capitulo huc à Praelato. Quod docet Aristotelis Sayrus lib. 5. thesauri, cap. 18. num. 16. Stephan. Danila 6. p. de censur. disp. 2. dub. 2. §. circa iunctio. 8. secundo notandum: & de cessationibus à Capitulo impostis asserit Suar. *disp. 39. sect. 1. num. 13*. Coninch. *dicto dub. 7. num. 90*. praefatas conditiones necessarias esse. Ducor, quia Doctores plerumque conueniunt supra dictas conditiones communes esse omnibus cessationibus huc impostis à Capitulo, huc à Praelato. At in *cap. quomodo de officio ordinarij. lib. 6. in fine*, dicitur parte cessante, & supra scripta (scilicet quae in illo cap. conuenerunt, & quae lata erant in *cap. si canonici eodem tit. & lib. & in cap. irrefragabili de officio ordinarij*, quaeque in *dicto cap. quomodo initio* renouantur) non seruante non tenetur cessatio. Sicuti non est seruanda cessatio illis conditionibus in eius impositione non seruatis. Ergo illae conditiones sunt pro valo re cessationis requisitae.

Deinde posita cessatione si intra mensem partes non se composuerint debet tam imponens cessationem, quam is ob cuius culpam imponitur Romam petere per se, vel per procuratorem cum actis ad negotium spectantibus, vt Romana Sedes remedium prouideat, ne Ecclesia diu à diuini cesset in graue fidelium detrimentum. Sicuti habetur in *dicto cap. quomodo*, & notant ibi Doctores. Interim vero si pars contumax poeniterit; poterit, & debet cessationem indicens eam tollere, quia ex accessu ad Romanam curiam iurisdictionem non amittit: accessus namque ille solus fuit ibi discutitur quid sit agendum casu quo partes non se composuerint. At facta compositione cessat occasio expectandi Romani Pontificis responsum, vt notat Henric. lib. 13. cap. 53. num. 2. Sayrus lib. 5. thesauri, cap. 18. in fine. Suar. *disp. 39. sect. 2. num. 12*. Auila 6. p. disp. 2. dub. 2. §. sed circa. Bonac. t. 1. disp. 6. p. 1. num. 4. aduertit Sotum *dist. 22. q. 1. art. 2. & d. ceterum disp. 2. de cess. c. 6. vers. tertio*. Quod si imponens cessationem noluerit post mensem Romam mittere, eo ipso cessat cessatio, vt habetur in *dicto cap. quomodo in fine*. Oportet autem, vt bene aduertit Suarez *disp. 39. sect. 2. num. 12. 13.* cui

evidenter constet partem illam esse in mora culpabili, quia dum id non constat, retineri ius suum. Quod nullo modo habet locum in eo ob cuius culpam cessatio imposita est: nam est hic non mittat Romam, non eo ipso auferatur cessatio, alioquin ex sua iniquitate commodum reportaret, in cuiusque potestate situm esset cessationem eludere. Sicuti notavit Sayrus dicto lib. 5. cap. 18. num. 17. Suar. d. sect. 3. num. 14. Bonac. disp. 6. p. 3. num. 11. quia ex nullo Textu colligitur hæc abrogatio; nam Caput quammis solum dicit partem non seruare conditiones sibi præscriptas in imponenda cessatione non esse cessationem seruandam; at nihil dicit de imponente valide cessationem, illam vero postea non obseruante, sicuti neque tollitur excommunicatio, aut suspensio, vel interdictum ex eo quod has censuras imponent illas non obseruet.

Præter supradictas alie sunt conditiones seruande pro cessatione imposita à Capitulo, scilicet vt ad hanc cessationem imponendam conuocentur omnes qui conuocandi essent pro electione quauis facienda, qui que inter se debent conferre, an expedit cessationem imponi, & consultari facta suffragia ferantur, & ex maiori parte suffragiorum cessatio detematur; alia sicut de electio sine hac conuocatione, consultatione, & determinatione est nulla. Cap. eorum delicto. Cap. quia propter de electione. Sic cessatio quæ electioni comparatur in dicto cap. quammis de officio ordinarij lib. 6. nulla erit: sicuti notavit Sayrus lib. 5. thesauri, cap. 18. num. 14.

Dubium tamen est, an debeat Capitulum Sede vacante has conditiones in ferenda cessatione obseruare? Affirmat Auila 6. p. disp. 2. dub. 2. §. circa has conditiones. Dicitur, quia Textus in cap. quammis de officio ordinarij. in 6. hæc præscribit conditiones obseruandas à Capitulo, seu conuentu, qui ex maiore parte canonicorum, seu conuenualium coalescit. Sed hoc verum est casu quo Capitulum, seu Conuentus per se cessationem indiceret: at quia Capitulum Sede vacante non per se, sed per vicarium electum iurisdictionem exerceat, iuxta Conc. Trident. sess. 24. cap. 16. de reformat. ea de causa ad imponendam cessationem non indiget Canonicorum conuocatione, & aliis in dicto cap. quammis præscriptis. Sicuti notavit Suar. disp. 19. sect. 3. num. 10.

Capitulum cessationem indicens prædictis conditionibus non seruatis, nequit prouentus, & distributiones, quæ intercessibus diuinis officiis conceduntur, recipere; quia absque causa ab illis officiis abstinere, ideoque omnes prouentus, & emolumenta eo tempore percepta restituere tenetur, & insuper parti contra quam cessauerit, obligatur damna reparare. Quod intelligendum est, etiam si causa legitima adit imponendi cessationem. Nam dictus Textus in cap. si canonici vtrumque requirit & causam cessationis legitimam esse, & conditiones in cessatione imponenda ibidem præscriptas obseruari, vt constat manifestè ex illis verbis: Si hoc prætermissis cessauerint, vel causa non fuerit canonica. Sicuti notavit Auila 6. p. de censur. disp. 2. dub. 3. Henric. cap. 52. numero 3. Sayrus plures referens, lib. 5. thesauri, cap. 19. numero 17. Suar. disp. 39. sect. 3. num. 15. vbi bene aduertit hanc obligationem maiori ex parte ex ipsa rei natura ante iudicij sententiam procedere, quia si nulla est cessatio vel ob defectum causæ, vel conditionum obseruandarum irrationabiliter cessant Canonici à diuinis officiis, inuisitque recipiunt distributiones, & alia commoda Ecclesiæ, ob eius obsequium debita, inuisitumque parti aduersus quam cessatur irrogant, damnaque illi facta reparare debent.

Quod dictum est de cessatione nulliter imposita à Capitulo, idem est dicendum de cessatione imposita ab Episcopo, aliove Prælato, si absque causa legitima, vel non seruatis conditionibus, quas obseruare tenetur cessationem interdixerit; debet inquam tunc restituere Canonis ea, quæ ob cessationem impositam amittunt, & aliis clericis stipendia quæ ex Missis, aliisque officiis diuinis acquirunt, & damna quæ pars aduersus quam cessatur sustinet. Sicuti aliis relatis tradunt Sayr. Henric. Suar. Auila supra.

Verum si cessatio iusta sit tenetur qui causam dedit, omnia damna innocentibus personis prouenientia reparare, & arbitrio superioris condemnandus in aliqua quantitate conuertenda in augmentum diuini cultus. Sicuti hæc colliguntur ex dicto cap. quammis. & cap. si canonici de officio ordinarij. in 6. Et notantur aliis relatis Henric. lib. 13. cap. 12. num. 3. Sayrus lib. 5. thesauri, cap. 19. num. 19. Suarez disp. 39. sect. 3. num. 16. Coninch. disp. 17. dub. 7. num. 91. Auila 6. p. disp. 2. dub. 3. conc. 3. Bonac. t. 1. de censur. disp. 6. p. 3. circa finem.

§. IV.

De obligatione seruandi cessationem, & pœna transgressoribus imposita.

- 1. Grave peccatum est violare cessationem.
2. Religiosi obligati sunt cessationem à Capitulo, seu Prælato obseruare.

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars VI.

- 3. Clerici, & religiosi tam exempti, quam non exempti incurramus excommunicationem violantes cessationem.
4. Pœna irregularitatis clericis violantibus cessationem imposita non est.

Nemini est dubium graue peccatum commissurum qui cessationem celebratione diuinorum officiorum administratione, vel receptione Sacramentorum violaret, quia violat legem Ecclesiasticam ob grauissimam causam impositam.

Solum est dubium? An Religiosi exempti obligentur seruare, & publicare in suis conuentibus cessationem impositam à Capitulo, seu Prælato, & obseruatam ab Ecclesia matrice? Negat Alterius de interdico, disp. 2. cap. 8. col. 4. quia Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. de Regularib. solum præcepit obseruari censuras, & interdicta, at cessatio à diuinis neque est censura, neque interdictum etiam pœnale. Ergo in prædicto decreto non continetur.

Nihilominus contrarium dicendum est. Concilij enim decretum expeditum fuit in confirmationem Clement. 1. de sentent. excommunicat. vbi tam regulares exempti, quam non exempti obligantur interdicta, & cessationes à diuinis obseruata ab Ecclesia matrice obseruare. Et licet textus in principio solius interdicti mentionem fecerit, ex subsequentibus colligitur sub interdicti nomine voluisse cessationem à diuinis comprehendere, vt colligitur ex illis verbis, Quod etiam in interdictis, & cessationibus etc. quæ indicant antea de interdictis, & cessationibus sermone factum esse. Præterea in cessatione magis videntur rationes obligantes, vt religiosorum conuentus cum Ecclesia matrice confirmantur. Atque ita tradit Bonac. t. 1. disp. 6. pun. 3. num. 10.

Quoad pœnas attingit, nulla est laicis violentibus cessationem ipso iure imposita, sed arbitrio iudicis puniri debent. Clericis vero Religiosis tam exemptis imposita est excommunicatio ipso facto in Clem. de sentent. excommunicat. vt loquentes de interdicto diximus. Debet tamen cessatio esse generalis, & obseruari ab Ecclesia matrice, nam ex violatione cessationis specialis, nulla pœna ipso iure contrahitur, quia nullibi habetur, nec de prædicta cessatione loquitur præfata Clement. Et quammis Paludan. in 4. d. 18. q. 8. num. 38. asserat hanc pœnam excommunicationis habere locum in cessatione tantum imposita à Capitulo, Collegio, seu Conuentu, Concilioque provinciali, non autem in cessatione ab Ordinariis imposita, nullo modo ei adherendum est, sed omnino affirmandum illam pœnam excommunicationis communem esse omni cessationi generali, siue imposita sit à Capitulo, Collegio, seu Conuentu, siue à Concilio provinciali, siue ab Ordinatio, siue à Delegato Pontificis, vt ex dicta Clement. constat in vers. quod etiam. & notavit Couarrua. cap. alma. 2. p. §. 2. num. 3. Henric. lib. 13. cap. 54. num. 3. Nauarr. cap. 27. num. 145. & 189. Sotus d. 22. q. 3. art. 2. Sayrus aliis relatis, lib. 5. cap. 19. in fine. Suar. disp. 39. sect. 3. num. 36. Auila 6. p. disp. 3. dub. 2. conclus. 2. Bonac. disp. 6. punct. 3. num. 9. Notant tamen Henric. & Auila supra. Sayrus lib. 5. cap. 18. num. 11. religiosos Mendicantes ab hac pœna eximi ex particulari privilegio, quod mihi non constat.

Pœnam irregularitatis, quam aliqui Doctores adseribunt violentibus cessationem per exercitium ordinis, verius est non contrahi, quia nullibi est expressa, & irregularitas non contrahitur nisi in casibus à iure expressis. Cap. is cui de sentent. excommunicat. in 8. Et licet in dicta Clement. 1. cessatio æquiparetur interdicto, id est solum quoad pœnam excommunicationis impositam Religiosis interdictum, & cessationem generalem non obseruantibus, non tamen quoad reliqua omnia. Sicuti docet Glossa in cap. si canonici, verbo cessare de officio ordinarij. lib. 6. Panormit. cap. dilectis filijs. num. 18. de appellacionib. Paludan. d. 18. q. 8. art. 3. num. 38. Nauarr. cap. 27. n. 189. Suar. disp. 39. sect. 1. d. num. 8. Auila 6. p. disp. 3. dub. 2. conc. 4. Henric. lib. 13. cap. 54. num. 3. Sayr. lib. 5. cap. 18. num. 9. & alij plures apud ipsos.

§. V.

De relaxatione cessationis.

- 1. Quis possit cessationem relaxare, & qua forma seruanda sit.
2. Bene potest per appellacionem suspendi cessatio, si executioni mandata non sit.

Cerrum est imponentem cessationem posse illam relaxare, neque alium nisi superior sit, vel æqualis, vel ab imponente potestatem acceperit. Forma vero relaxandi cessationem nulla est in iure determinata, sed illa sufficet quæ voluntatem relaxantis exprimat, vt notant ex communi sententia Henric. lib. 13. cap. 52. num. 3. Sayrus lib. 5. cap. 18. numero 7. Filliuc. tract. 18. num. 138. Bonac. t. 1. disp. 6. de cessat. p. 3. in fine.

R. Dubium